GARDA DE FIER

ÎN ANCHETA TRIBUNALULUI DE LA NÜRNBERG

Fapte şi idei relatate
de Mihai FOTIN ENESCU

Fundaţia culturală
"BUNA VESTIRE"
Sibiu, 1996

Mihai FOTIN ENESCU

GARDA DE FIER
ÎN ANCHETA TRIBUNALULUI DE LA NÜRNBERG

NOTĂ EXPLICATIVĂ

Mişcarea Legionară este unul din fenomenele social-politice care a stârnit multiple şi vii controverse. Judecăţi foarte diferite s-au emis, datorită conceptelor foarte diferite ce şi-au format oamenii despre aceiaşi realitate.

Să presupunem că s-ar pune întrebarea: Ce este un legionar? Într-un fel îţi va răspunde Zigu Ornea, într-un mod cu totul diferit ar fi răspuns un conaţional de al său de exemplu, N. Steinhardt. Într-un fel ar răspunde istorici ca prof. Popişteanu, în alt fel ar răspunde prof. Buzatu. O alunecare de la conceptul de legionar legat de principii spre cel legat de persoane se poate remarca şi la unii legionari.

Napoleon spunea: Greşelile se nasc şi mor odată cu oamenii, principiile rămân. Căpitanul deasemeni se pronunţa: "Dacă eu nu aş respecta unul din principiile ce stau la baza Mişcării Legionare, m-aş autoexclude din această Mişcare."

Peste toată polifonia haotică de opinii împotriva Mişcării Legionare va străbate în timp dreapta judecată. Dreapta judecată este aceea care te duce spre Adevăr. Lumea bună e dornică de adevăr; nu se lasă dominată de impostură şi minciună. Cred că dreapta judecată pretinde a fi respectate următoarele condiţii:

1. O bună informare asupra realităţii.

2. Discernământul, spre a distinge lucrurile esențiale de cele secundare.

3. Obiectivitate.

4. Exprimarea logică corectă.

În urmă cu 50 de ani Tribunalul Internațional de la Nürnberg își desfășura activitatea de judecare a crimelor de război și a entităților politico-ideologice considerate a fi la originea celui de al doilea război mondial.

S-a anchetat și judecat atât Fascismul și Nazismul, cât și unele grupări politice europene, considerate ca dependente de aceste două ideologii. Dat fiind că Mișcarea Legionară s-a afirmat ca o grupare ce prezenta unele afinități față de cele două ideologii, precum și faptul că în ultima fază a războiului a constituit un guvern și o Armată Națională pe teritoriul german, a trebuit ca prin anumiți reprezentanți ai săi să treacă prin Comisia de Anchetă a Tribunalului Internațional. Această comisie a decis ca Mișcarea Legionară să fie scoasă de sub acuzarea oricărei vinovății, care ar constitui obiectul judecății Triunalului Internațional, eliberând pe reprezentanții săi, fără a-i mai trece prin proces. Ea a procedat în spiritul dreptei judecăți apreciind că esența ideologică a Mișcării Legionare bazată pe spiritualitatea creștină și dragostea față de Neamul Românesc e total diferită de mistica Statului în Fascism sau cea a Rasei în Nazism. Eventualele similitudini sunt de ordin cu totul secundar.

Față de cele ce va prezenta Mihai Enescu, ar mai fi de adăugat:

1. Acești reprezentanți ai Mișcarii Legionare și-au trăit viața în Occident, fără să mai fi fost vreodată anchetați.

2. Nu se cunoaște până în prezent ca vreo instanță judecătorească din Occident să fi pronunțat vreo sentință de condamnare vreunui legionar pentru "crime de război" sau "colaborare" cu Fascismul sau Nazismul.

3. Armata Națională Română, la cererea sa expresă, a luptat într-un sector unde avea ca inamic Armata Sovietică. Pentru aceasta, Comisia de Anchetă a decis și asupra sa

scoaterea de sub acuzare de "crimă de război" sau "colaboraționism", apreciind că lupta sa a fost dusă pentru reîntregirea Neamului Românesc în granițele sale firești.

4. Titlul relatării: Tribunalul de la Nürnberg absolvă Garda de Fier nu exprimă just realitatea şi iată de ce:

- Dicționarul limbii Române dă cuvântului "a absolvi" următorul înțeles din punct de vedere judiciar: a scuti pe un acuzat de pedeapsă. Acelaşi dicționar dă următoarele înțelesuri pentru "a scuti": a cruța, a menaja, a feri pe cineva de ceva neplăcut, etc... Să analizăm acum noțiunea de acuzat. Acuzatul poate fi vinovat sau un nevinovat presupus numai ca vinovat. Înainte de trimiterea în instanța de judecată acuzatul este supus unei anchete care îi stabileşte vinovăția sau nevinovăția. După anchetă, acuzatului vinovat i se fac acte de trimitere în judecată în fața instanței iar cel nevinovat este scos de sub acuzație şi pus în libertate. Se poate vorbi deci de absolvire sau scutire de pedeapsă numai în cazul acuzatului trimis în fața instanței de judecată, care poate fi determinată de diferiți factori din care aş menționa: nevinovăția, conjunctura politică, clemența instanței.

Garda de Fier nu s-a aflat în această situație.

Comisia de anchetă a Tribunalului a apreciat că Garda de Fier nu se face vinovată față de Principialitatea care a stat la baza constituirii acestei Instanțe de Judecată de la Nürnberg şi ca atare a decis eliberarea reprezentanților săi, fără a li se mai face proces.

Pentru aceasta cred că sintagma "scoaterea de sub acuzare" exprimă mai corect realitatea decât "absolvire". În prezent se poate spune că în Occident opinia față de Mişcarea Legionară e mai favorabilă decât în Țară unde mentalitatea comunistă domină încă sufletul românesc. Ea fiind considerată ca inamicul Nr. 1 al Comunismului şi având de suportat în cei 45 de ani de regim oficial comunist cele mai grele lovituri, face ca apropierea de Mişcarea Legionară să fie privită încă cu teamă şi reținere.

În Anglia a luat ființă un partid politic (The Third

Position) care mărturisește deschis că s-a inspirat din doctrina Mișcării Legionare și care recomandă în primul rând lectura cărții "Pentru Legionari" de C. Z. Codreanu. Acest partid denumit A Treia Poziție ideologic s-ar plasa între Capitalismul de Stat (Comunism Socialism) și Capitalismul marilor potentați, adică ar preconiza dezvoltarea unei burghezii dinamice. Relatarea lui Mihai Fotin Enescu sub titlui "Tribunalul de la Nürnberg absolvă Garda de Fier" a apărut în cartea: Cine atacă Mișcarea Legionară scrisă de Traian Golea la editura Studii Istorice Românești în Florida, U.S.A., iar Memoriul a apărut la Editura Carpați, Traian Popescu, Madrid, 1980.

Cred a fi necesară această multiplicare.

Gh. BRAHONSCHI.

TRIBUNALUL DE LA NÜRNBERG ABSOLVĂ GARDA DE FIER

1. Platforma politico-diplomatică, în vederea unei explicații cu învingătorul a început să fie pregătită din vreme, încă din Decembrie 1944. Atunci nu mai încăpea nici o îndoială cum se va sfârși războiul. Președintele Guvernului Național și Ministerului de Externe mi-au lăsat mână liberă.

2. În scopul menționat era indispensabilă recunoașterea de către Guvernul German a unei Misiuni Reprezentative a Guvernului Național Român, ceea ce am obținut în Martie 1945, sub titlul misiunii de Consulat General pentru întregul Reich.

3. La jumatatea lunii Aprilie 1945 în calitate de reprezentant al Guvernului Național Român, cu titlul de Consul General pentru întreaga Germanie și însoțit de Misiunea Diplomatică Consulară formată din Maria Bucur ca secretară și Dinu Paul ca atașat stagiar, am urmat Secretariatul de Stat al Ministerului de Externe și corpul diplomatic la Bad Gastein.

4. Cu o scrisoare l-am rugat pe Vasile Iasinschi în drum spre Țară împreună cu Corneliu Georgescu, să vină la Bad-Gastein.

5. Din întâmplare a venit la Bad-Gastwein și generalul Platon Chirnoagă, însoțit de comandorul Eugen Băilă. Au

aderat şi ei la planul de explicaţie cu Învingătorii.

6. L-am anunţat la Ministerul de Externe German pe Vasile Iasinschi ca Preşedinte ad-interim al Guvernului Naţional Român şi Ministru de Externe în lipsa titularilor, iar pe gen. Chirnoagă ca Ministru de Război şi pe comandorul Băilă ca director de cabinet al Ministerului de Război.

7. La apropierea trupelor americane de Bad-Gastein, Ministrul de Externe German a comunicat prin radio autorităţilor politice şi militare americane compoziţia corpului diplomatic, inclusiv Misiunea Guvernului Naţional, pe lângă care erau ataşaţi ca personalităţi Preşedintele ad-interim Iasinschi, gen. Chirnoagă ca Ministru şi comandorul Băilă ca Director de Cabinet.

8. Chiar din ziua de 5 Mai când s-a anunţat la radio prima dată pregătirea capitulării Germaniei, am început redactarea unei expuneri despre poziţia Gărzii de Fier, din care nu lipseşte, cum se vede, nici problema evreiască.

9. După capitularea Germaniei Misiunea Diplomatică-Consulară a Guvernului Naţional Român a fost internată într-un hotel din Bad-Gastein odată cu tot corpul Diplomatic: Iasinschi, generalul Chirnoagă, comandorul Băilă, la care s-au adăugat şi profesorul Ion San Giorgiu şi Vladimir Cristi. Ei nu au fost deranjaţi şi nici cercetaţi de nimeni.

10. Trec peste amănunte. La 25 septembrie 1945, o parte din membrii Corpului Diplomatic ai Ţărilor din Est a fost internată în câmpul de concentrare american pentru "criminali de război" "Markus W. Orr" (după numele primului sodat american căzut la debarcare în Europa) de la Glassenbach Salzburg. Misiunea Guvernului Naţional a fost pusă în libertate.

11. La 29 octombrie 1945 am fost arestat împreună cu Maria Bucur într-o înscenare cu adevărat spectaculoasă, de un grup format din agenţi speciali ai Poliţiei de Stat austriece, veniţi de la Viena, de alţii în uniforme iugoslave şi ceho-slovace comandant de C.I.C. din Bad-Gastein. La întrebarea de ce sunt arestat mi s-a răspuns că din ordinul reprezentantului de Stat din Washington al Guvernului Român sprijinit de celelalte

guverne ale țărilor din Est. Am fost internat împreună cu Maria Bucur în lagărul de "criminali de război" de la Glassenbach.

12. La arestare mi-au fost confiscate toate actele, printre care și Memorandumul despre Garda de Fier. Memorandumul a fost înaintat autorităților americane din Austria, cu sediul atunci la Salzburg (în așteparea a fi transferați la Viena) și de acolo a fost îndrumat la Comisia Instructorie de pe lângă Tribunalul Internațional de la Nürnberg, care avea să decidă soarta celor cercetați ca eventuali "criminali de război". Acest Memorandum a făcut oarecare impresie după cum am aflat mai târziu.

13. După aproape 4 luni, pe la jumătatea lunii Februarie 1946, Iasinschi, gen. Chirnoagă și comandorul Băilă au fost anunțați să se prezinte în ziua următoare cu bagajele la C.T.C., fiindcă vor fi internați la Glassenbach.

14. În noaptea de 15 iulie 1946 a sosit de la Nürnberg la Glassenbach un ofițer american cu 400 de formulare ale Comisiei Instructorii de pe lângă Tribunalul Internațional. Între aceste 400 de formulare se găseau și cele destinate nouă. Misiunea Guvernului Național cu persoane atașate, Iasinschi. gen. Chirnoagă și comandorul Băilă. Rostul acestor formulare de la Nürnberg era să stabilească identitatea acelora în sarcina cărora nu se găsiseră vini pedepsibile și nici nu aparțineau organizațiilor culpabile colectiv de "crime de război, contra umanității" sau "colaboraționism".

15. În aprilie 1947 am fost eliberați - Misiunea Diplomatică Consulară și comandorul Băilă - iar o lună mai târziu și ceilalți, Vasile Iasinschi și gen. Chirnoagă.

16. Odată cu exonerarea noastră de orice culpă Comisia Instructorie de la Nürnberg a scos din cauză și entitățile pe care le reprezenta Mișcarea Legionară: Guvernul Național și Armata Națională. Aceste entități nu sunt culpabile nici de "crima de război" nici de "genocid", nu sunt nici "fasciste" nici "naziste" nici "colaboraționiste".

După cum este bine știut, instrucția e secretă și nu se

publică actele şi deciziile ei. S-au publicat însă darea în judecată şi sentinţa de condamnare de către Tribunalul Internaţional de la Nürnberg, a altor organizaţii. Astfel, în afară de partidele Fascist şi Naţional - Socialist de SA şi mai ales de SS au fost condamnate pentru "crime de război" şi "contra umanităţii" pentru "fascism", "nazism" şi "colaboraţionism" mai toate mişcările naţionaliste din Europa: "Rex" a lui Leon Degrelle, "Ustaşa" croată, "Crucile cu săgeţi", maghiară, "Hlinka-Garda" slovacă, etc. Numai Mişcarea Legionară şi mişcarea "Strajnicii" bulgară (după modelul legionar) a profesorului Cantargief au rămas în afară de asemenea condamnări.

Cât priveşte problema evreiască, cunoscutul sionist Löwenthal a afirmat aceeaşi teză ca în memorandumul meu despre Garda de Fier la procescul Eichman în 1961 "antisemitismul Gărzii de Fier nu era de natură rasistă ca la Nazişti, ci din invidie, faţa de starea economică a populaţiei evreieşti din România".

Mihail ENESCU

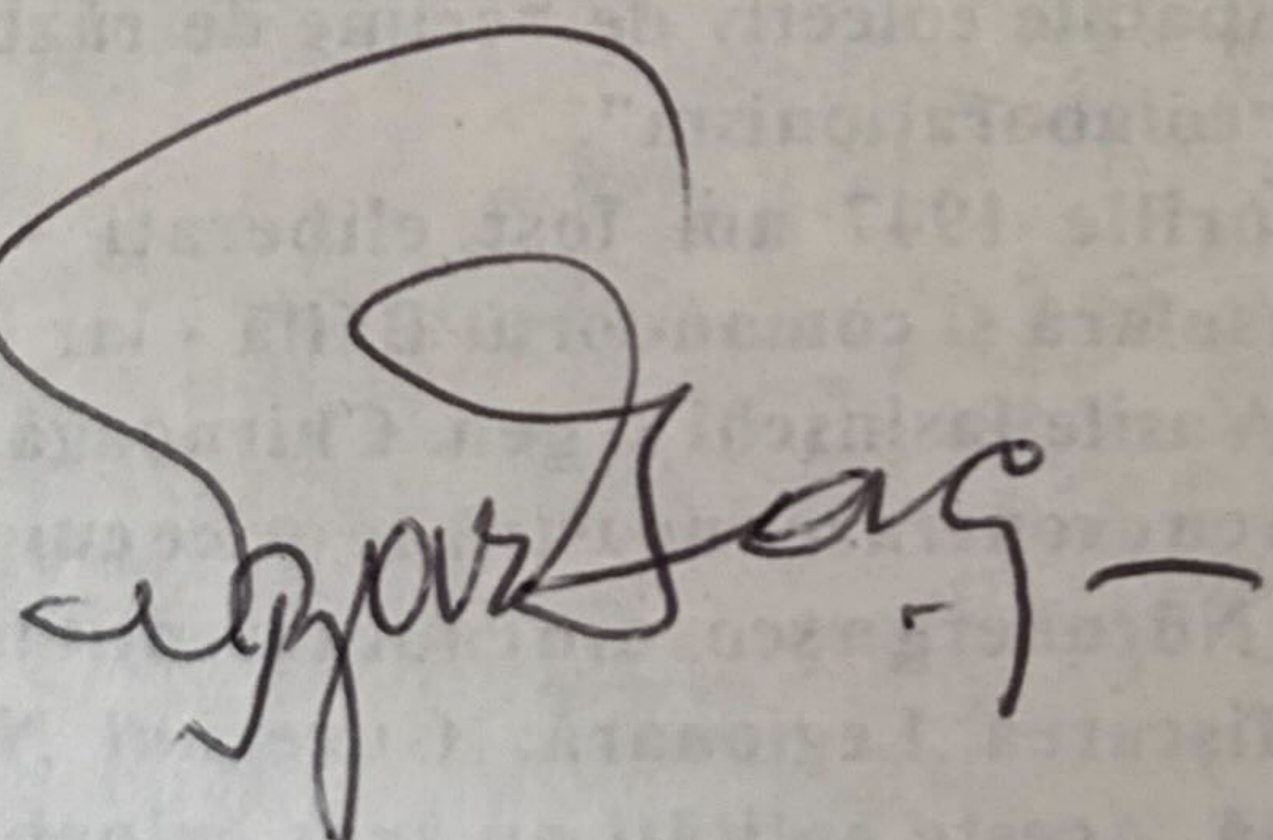

MEMORANDUM

INTRODUCERE

Sunt momente în acțiunea unei mișcări luptătoare când se impun unele clarificări de poziție. Azi, la răspântia unor drumuri necunoscute pentru Continentul european, când un război mondial de proporții încă neidentificate pare că s-a încheiat printr-o capitulare fără a unor condiții a unor state de echilibru în Europa, se cere și Gărzii de Fier o precizare a poziției sale politice pe plan intern și extern. Și pentru a risipi orice bănuială eventuală că în circumstanțele de acum Garda de Fier ar încerca o justificare fața de învingători sau ar căuta unele interpretări sau alibiuri care ar echivala cu o desolidarizare de aliații ei de până acum, *afirmăm* cu toată claritatea de la început că nu intenția de separație este obiectul acestui studiu. Dimpotrivă, Garda de Fier consideră conduita sa ca singura posibilă și corespunzătoare realităților europene pe linii adânci și reînoiește convingerea că viitorul nu prea îndepărtat va confirma odată justețea poziției ei.

În acelaș timp nu stă în moravurile politice ale Gărzii de Fier și nu este nici potrivit cu înalta ei ținută etică ca să-și renege în momente deosebit de grele răspunderile. Cine colaborează cu Garda de Fier știe că se poate bizui *până la urmă* pe o neclintită credință față de cuvântul dat. Dar, dacă Garda de Fier își pastrează cu fermitate esența ei și își revendică fără șovăire răspunderea actelor sale, tocmai în virtutea acestui principiu de respect al realității structurii și acțiunii ei, respinge hotărât orice deformare analitică în

prezentarea sa ca forță politică și orice interpretare necorespunzătoare realității, a actelor sale. Garda de Fier recunoaște deschis ce este și ce face, dar nu poate lua asupră - și ce nu este în structura ei și ce nu a aparținut niciodată actelor sale.

Acest preambul precis este necesar pentru a înțelege expunerea ce urmează, fiindcă una din armele favorite ale adversarului este mutilarea realității față de Garda de Fier.

Desigur, nu este momentul nici locul să expunem aici prigoana fără precedent în uzanțele politice ale popoarelor inaintate, dezlănțuită mai ales în ultimii șapte ani împotriva Gărzii de Fier. Este suficient să reamintim numai asasinarea fondatorului Gărzii de Fier, Corneliu Codreanu, a celei mai mari parți a statului său major și a miilor de tineri, dintre care unii au fost expuși apoi pe piețele orașelor române; umplerea temnițelor cu elita luptătorilor și cu mulți nevinovați; calomnii publice și șoptite, călcarea celor mai elementare legi de drept public și privat, supliciul moral și complicate schingiuiri fizice, asasinat individual și masacru în masă, unități speciale pe front destinate decimării din spate.

Deasemenea merită o mențiune specială perfecționarea sistemului de înlănțuire politică după Ianuarie 1941, prin uimitoarea cointeresare în prigonire, a unor puteri care în principiu ar fi trebuit să menajeze forțele Gărzii de Fier. Aceste puteri s-au transformat în agenți zeloși de adversitate și de confiscare a libertății. Legionarii Gărzii de Fier au depășit astfel temnițele României pentru a figura și în lagărele de concentrare ale acestor mari puteri și mulți dintre ei, pentru a-și păstra libertatea, s-au risipit până în cele mai îndepărtate țări ale Europei.

A rezista acestei coaliții a forțelor interne cu cele externe, atât adverse cât și amice și a nu fi distrusă de acest potop de lovituri perfect combinate din toate părțile, de pe urma cărora nici o altă organizație politică din Europa nu ar fi supraviețuit, dovedește o forță politică de o rară vitalitate

și realitatea profundă pe care o reprezintă Garda de Fier în România și în Sud-Estul european.

Pentru a restabili tocmai realitatea pe liniile ei invincibile, am întocmit deci această expunere. Până la urmă realitatea totdeauna se impune cu toate încercările de deformare și împotriva oricăror ficțiuni, oricât de ingenios ar fi calculate. Cum a dovedit trecutul destul de apropiat, o ordine nouă în Europa nu se poate construi pe ficțiuni, pe arbitrar și pe iluzii. Pe zi ce trece, pentru a fixa Europei o ordine stabilă și durabilă, se cer mai multe sforțări, mai mult spirit realist și se ivesc din ce în ce condiții mai grele. Este nevoie de unirea tuturor elitelor și de folosirea tuturor realităților pentru a salva în acest ultim moment Europa de la o catastrofă și odată cu ea, lumea întreagă. Cine vrea să îndepărteze aceste elite și să facă abstracție de aceste realități în sforțările comune de reconstrucție, aduce un prost serviciu civilizației contemporane. Puteri care au avut o clipă victoria în mână, au pierdut-o fiindcă s-au îndepărtat de realități și le-au combătut pentru a le înlocui cu ficțiuni. Și oricine, oricât de puternic, ar repeta o asemenea eroare majoră, ar ajunge totdeauna la același tragic rezultat.

Garda de Fier, arătând cu claritate și curaj ce este și ce urmărește în politica ei internă și externă, în realitate iar nu așa cum ar dori să arate adversarii, crede că aduce un real folos încercării de reconstrucție a Europei în ruine.

B. POZIȚIA GĂRZII DE FIER PE PLAN INTERN

I. ÎN PRINCIPIU

Cercetătorii, literatura internațională de specialitate, cât și tehnicienii politicei aplicate, au recunoscut în Garda de Fier o mare mișcare politică și spirituală, profund originală. Adversarii, mai puțin scrupuloși însă, pentru a crea concluzii,

atât în România cât şi în străinătate, au căutat să prezinte Garda de Fier când ca o mişcare fascistă, când ca naţional-socialistă, ba unii chiar ca o organizaţie originală de infiltraţie comunistă. Alţii în sfârşit discutând nota dominantă creştină a Gărzii de Fier, au ajuns la concluzia că ar fi o...sectă religioasă. În realitate, Garda de Fier nu este nimic din toate acestea.

Garda de Fier (sau Mişcarea Legionară) este o mişcare specific românească de ridicare a Poporului Român la aceeaşi conştinţă politică, la aceeaşi stare economică şi socială şi la aceeaşi dezvoltare culturală ca a celorlalte popoare ale Europei. În acelaşi timp luptă pentru reîntărirea valorilor creştine eterne în felul cum Poporul Român concepe lumea şi se subordonează preceptelor morale şi legilor divine. Este, deci o mişcare complexă cu laturi multiple: politice, spirituale, constructive, culturalé, economice, sociale, morale, care urmăreşte în fond ţeluri simple şi naturale ca acelea ale sporirii de randament ale Poporului Român la patrimoniul comun european.

Firește, are unele afinități cu ideea romană a fascismului şi altele, mai puține şi mai degrabă de tendințe sociale, cu național-socialismul. Diferențele, atât de fond cât şi de tehnică de acțiune, sunt mai profunde însă decât asemănările. Şi iarăşi, *reamintim că aceste diferențe funciare au fost precizate de către Corneliu Codreanu, de doctrinarii Gărzii de Fier cât şi de alți autori străini în 1935, 1936, 1937 şi 1938, când fascismul şi național-socialismul se găseau în culmea puterii.* Desigur în această expunere de politică aplicată, nu este locul unui studiu aprofundat de principii şi nici al unei analize comparate de structură a Mişcării Legionare față de celelalte mari mişcări colective contemporane: fascismul cu mistica Statului, național-socialismul cu mistica rasei, comunismul cu mistica vidă a colectivului. *Este suficient să relevăm accentul pe atingerea obiectivelor materiale şi pe aplicarea excesivă a principiului autorității, pusă în practică de mişcările totalitare cu ignorarea*

structurală a religiei ca valoare spirituală dominantă, pentru a înțelege diferența esențială de Mişcarea Legionară, care condiționează opera sa constructivă de precăderea valorilor sipriruale şi a principiilor moral creştine.

Evident, Mişcarea Legionară nu admite nici excesul pe care unii caută să-l identifice cu principiul democrației, anume mistica interesată a libertății individuale, individul ca pretext pe deasupra oricărei alte realități. Excesele interesate de acest gen au smuls sistemul de guvernare democrată astfel înțeles de pe linia realităților şi l-au compromis în majoritatea țărilor europene, îndeosebi în cele sudice, centrale şi sud-estice.

În practică nici principiul absolut al libertății individuale, nici acel al autorității între care omenirea oscilează cu neliniştea ei în cursul dramaticei sale istorii, nu pot constitui un sistem realist de guvernare. Un sistem durabil de guvernare nu poate proclama nici primatul naturii abuzive a individului asupra comunității, nici nu poate consacra călcarea respectului ființei umane, sub pretextul rațiunii de stat. *Şi "Habeas Corpus" şi autoritatea fermă a guvernului trebuiesc împăcate într-un sistem organic de guvernare, potrivit moravurilor, caracterului şi temperamentului fiecărui popor în parte, iar nu după o formulă generală şi abstractă, care interesat sau chiar cu bună credință, poate degenera repede într-o utopie sau într-o înscenare hibridă şi insuportabilă.*

Aşa dar Mişcarea Legionară nu admite deopotrivă nici excesele principiului autorității, generatoare de tiranie, nici pe acelea ale libertății individuale generatoare de anarhie. Nu este astfel o organizație nici de gen strict autoritar, nici un partid de tip liberal. *Garda de Fier este o sinteză de esențe de realități şi permanențe, rezultate din specificul etnic al Poporului Român, din condițiile lui de viață internă şi de convieţuire cu alte naționalități, din asigurarea existenței şi securității lui în raport cu popoarele vecine, din integrarea lui în spiritul continentului european şi al relațiunilor cu celelalte*

popoare ale lumii. Datorită unui spirit unic de creație, Corneliu CODREANU a izbutit să închege într-un puternic sistem politic și spiritual, armonic și organic, nu numai cele mai variate condiții, dar cele mai îndreptățite și în aparență de sens contrar.

Prin acest sistem s-au contopit astfel toate rezultatele poporului român și toate straturile sociale într-o mișcare de elită și în același timp de masse, de spirit tradițional și în același timp comunitar, de respect al ființei și al gândirii umane și în același timp de disciplină voluntar consimțită, de conservarea proprietății dar în același timp de asigurarea dreptății sociale, de aplicarea principiatului autorității și în același timp cu o intensă cultivare a libertății, de ridicare pe culmi spirituale în același timp cu o minuțioasă campanie de reconstrucție materială.

Sistemul acesta prin multiplicarea laturilor sale, a devenit astfel valabil pe toate planurile vieții Poporului Român. Așa se explică puterea de atracție și de fixare a elitelor din toate straturile sociale, de la aristrocratul de origine princiară până la plugarul de la marginea țării, de la savantul universitar până la muncitorul necalificat, de la funcționarul public până la meseriașul liber, de la marele industriaș până la proprietarul agricol, de la bătrânul cărturar până la colegianul adolescent. Studențimea și proletariatul, clase de mijloc și țărănimea, sunt deopotrivă încadrate în Garda de Fier. Dar ceea ce-i dă Mișcării Legionare o forță invincibilă este credința neclintită a luptătorilor ei de toate vârstele și de toate meseriile. Prin reprezentarea fidelă și echilibrată a elitelor tuturor straturilor sociale și prin credința fanatică a tineretului de toate nuanțele, dar îndeosebi universitar și proletar, se și explică rezistența Gărzii de Fier de-alungul atâtor ani de suferință și păstrarea ei intactă după atâtea inimaginabile persecuții.

Ce rezultate ar fi dat acest interesant și original sistem al Garzii de Fier într-o guvernare unitară și durabilă,

nu am putea anticipa; cele patru luni de diarhie nu oferă obiectiv nici un punct concludent. Avem însă puternice motive să credem că un regim legionar omogen care să grupeze toate forțele sănătoase ale Poporului Român indiferent de nuanță de partid, ar fi avut efecte salutare și pentru România și pentru spațiul înconjurător.

II. ÎN CONCRET

1. Garda de Fier și ordinea legală.

1. *O mișcare de un astfel de volum și de o astfel de complexitate în adâncime nu poate fi învinuită fără o patimă nedreaptă, de imitație de pe modele străine care viețuiește prin acțiuni ilegale și urmărește o "dictatură" smulgând puterea prin "lovitură de stat" și desființarea partidelor adverse cu violența. De ce ar fi folosit Garda de Fier o astfel de metodă catilinară când și elitele și massele se încadrau cu înfrigurare și momentul victoriei ei finale părea că se apropie, începând din anul 1937, cu o siguranță geometrică!?*

Dar nu numai din motive de inoportunitate ci din însăși esența principiilor sistemului legionar și a gândirii sale politice, *Corneliu CODREANU, respingea aprioric, cu toată fermitatea, orice intenție agresivă de cucerire a puterii în stat.* Corneliu CODREANU și în rând cu el toți doctrinarii și șefii responsabili ai Gărzii de Fier, au repetat în atâtea rânduri cum înțeleg victoria legionară și pe ce cale se va ajunge la acest țel.

Dictatura în sine - voința unui singur om impusă cu forța populației unui stat - cum o definește el însuși (deci două voințe, una a dictatorului sau unui grup de o parte și alta contrarie, a poporului), constituie în gândirea lui Corneliu CODREANU un sistem odios de guvernământ, mai ales când această voință se impune cu silnicie și cruzime și degenerează astfel într-o tiranie sângeroasă.

În două rânduri, odată într-o circulară către legionari

după înmormântarea lui Ion MOȚA, Prim-Locotenent al Şefului Gărzii de Fier, căzut pe front în Spania împotriva marxismului şi a doua oară în declarațiile către ziariști *în Februarie 1938, Corneliu CODREANU înfierează public în termeni distrețuitori ca mijloace de biruință, "ideea de complot" şi de "lovitură de stat". El le consideră ca o "prostie" şi taxează astfel de victorii, născute din complot şi lovituri de stat ca ieftine şi trecătoare.* "Esența însăşi a concepției legionare, precizează mai departe Corneliu CODREANU, respinge acest sistem al loviturii de stat, atitudine necugetată de bruscare, de natură exterioară". Conştient de misiunea istorică a tineretului român şi de răspunderea sa de conducător al unei generații, ştia că un complot este o insanitate ce poate conduce cel mult la o hibridă dictatură polițistă, iar nu la un regim stabil, laborios şi durabil.

Şi în concret, Corneliu CODREANU a fost strict consecvent cu principiile sale după rezultatul triumfal al alegerilor din 1937. Între 22 şi 29 Decembrie, până când s-a constituit Guvernul Goga-Cuza, Corneliu CODREANU nu avea decât să facă un semn legiunilor sale, pentru ca aparat de stat şi corpuri constituite să se topească în fața valurilor legionare. Corneliu CODREANU s-a abținut dala un astfel de gest, ştiind bine totuşi că după primele momente de uluire provocate de rezultatul alegerilor, va urma din partea adversarilor o reacțiune violentă ce-l va costa viața şi va aduce multe suferințe Gărzii de Fier. Respectul principiilor i-a părut însă fondatorului Gărzii de Fier un stâlp mai solid de forță politică decât escaladarea puterii direct din stradă.

Fundamenul cel mai sigur al unei puteri politice nu poate fi construit, după gândirea lui Corneliu CODREANU, decât printr-o strictă legalitate, o scrupuloasă respectare a legii. El nu pierdea niciodată prilejul să-şi manifeste regretul pentru cele două, trei împrejurări în care Mişcarea Legionară, exasperată de abuzul ilegal al guvernelor şi autorităților, a făcut uz de violență deşi tocmai în acele circumstanțe se aplica în plin consacrata maximă de drept public, "sortir de la legalité

pour rentrar dans le droit", principiu amintit deopotrivă de istorici şi de legişti ca legitim în atâtea manifestări ale colectivităţii umane asuprite, printre altele amintit şi la originile revoluţiei americane. **Şi ca o consacrare a regretelor sale şi a smereniei faţă de principii, tocmai în culmea puterii sale, când violenţa impusă de clasa politică dominantă s-ar fi întors în favoarea Gărzii de Fier, Corneliu CODREANU a refuzat ieşirea din raportul de Drept pentru a intra pe calea raportului de Forţă, net în folosul cauzei sale. Manifestându-şi credinţele pe căile pe care le oferă legile, Corneliu CODREANU considera primirea raportului de forţă ca o coborâre de la ţinuta etică a tineretului român.** *Corneliu CODREANU aştepta biruinţa Mişcării Legionare pe o cale mult mai adâncă şi reală: din desăvârşirea unui proces interior de conştinţă a Naţiunii Române şi de perfecţionarea condiţiei umane prin educaţia în etica legionară. "Când acest proces va cuprinde majoritatea românilor - spunea Corneliu CODREANU - şi se va desăvârşi, biruinţa va veni atunci automat, mare şi luminoasă".*

Reforma instituţiilor politice, partide, parlament, corpuri constituite, nu se aştepta astfel prin decrete-legi şi măsuri coercitive, ci prin voinţa suverană a Poporului Român. De teama acestui implacabil verdict popular care conducea fatal Mişcarea Legionară la o biruinţă totală, partidele politice, condamnate la sterilizare prin îndepărtarea marelui rezervor de împrospătare a forţelor, tineretul, intelectual şi luptător, încadrat în Garda de Fier, au capitulat în faţa puterii executive, cointeresând-o într-o acţiune represivă cu preţul sacrificării propriei lor raţiuni de existenţă: regimul parlamentar. *Şi iată, în 1938, după ce timp de 15 ani elita activă a României a fost acuzată de acţiuni "ilegale" şi de intenţii de "lovitură de stat" pentru a desfiinţa "ordinea prestabilită", iată opt foşti prim-miniştri, exponenţi ai tuturor partidelor politice coalizându-se într-un guvern de dictatură pentru a ieşi ei din legalitate, pentru a da ei o lovitură de stat şi a dizolva ei parlamentul şi propriile lor partide. (După cum*

şi în zilele noastre o altă calomnie faimoasă pe atunci, "omul şi pogonul", lozincă demogogică atribuită Gărzii de Fier de fratele primului-ministru de atunci, Dl. George Tătărescu, o vedem aplicată astăzi de un regim "democratic" cu participarea a însăşi d-lui Tătărescu).

Şi revenind la evenimentele din 1938, pentru a fi drepți, la acest regim împotriva tineretului rămas în cadrul legalității, nu au participat personal şefii partidelor istorice, D-nii Iuliu Maniu, Constantin şi George Brătianu, precum nici unii chiar dintre oamenii politici serioşi, care pentru diferite motive, făcând parte din acele guverne de dictatură, nu au aprobat nici sufleteşte, nici politic, metodele sângeroase ale regimului.

Aşa dar Garda de Fier trebuie să fi corespuns unei mari realități, dacă partidele s-au desființat singure împreună cu instituțiile pe care le reprezentau în favoarea unei dictaturi personale şi polițiste, cu prețul discreditării definitive a propriului lor sistem şi a unei instituții fundamentale cum este Coroana, numai pentru a abate de pe linia justă, o altă instituție fundamentală: *Voința Națiunii.*

Garda de Fier nu este, aşa dar, o organizație totalitară şi nu s-a născut din antagonism funciar împotriva instituțiilor statului şi ale colectivității, fie structurale, cum este monarhia, fie funcționale cum sunt puterea legislativă şi executivă, fie tranzitionalele ca partide politice. Mişcarea Legionară nu intră în conflict cu aceste instituții şi fireşte, nici cu guvernele care le reprezintă, decât în măsura în care ele se îndepărtează de la legalitate şi de la voința națională.

Politica Gărzii de Fier de spirit testamentar ilustrat de linia lui Corneliu CODREANU, urmată în esență cu scrupulozitate de succesorul său la comanda Gărzii de Fier, Horia Sima, este deci clară în toate direcțiile.

2. În ceea ce priveşte monarhia Corneliu CODREANU afirmă precis primatul acestui principiu şi subliniază distincția funciară dintre Instituție şi reprezentantul său. Un

reprezentant poate fi slab, instituția monarhică însă este totdeauna bună. Această distincție a observat-o și Horia Sima în manifestul Gărzii de Fier de la 1 sept. 1940 în care cere abdicarea Regelui Carol II, dar impune respectul continuității monarhice prin urcarea pe tron a moștenitorului Coroanei, actualul Rege Mihai I. Aceeași linie observă Horia Sima și patru ani mai târziu în politica guvernului național din exil față de monarhie. Separând persoana Regelui de conduita guvernului de la București, considerate ca impuse factorului constituțional fie de circumstanță de forță majoră, fie de forța simplă a puterii ocupante, s-a păstrat întotdeauna o tăcere respectuoasă în jurul Coroanei.

Așa dar Coroana nu intră în discuțiile situației interne din România.

3. *Printre instituțiile politice recunoscute în sistemul legionar ca permanențe în structura societăților moderne, un loc important îl ocupă Parlamentul.*

Necunoscătorii problemelor legionare pot fi surprinși. Cei care au stat însă în preajma lui Corneliu CODREANU, sau care cunosc studiile doctrinarilor legionari asupra corelațiunei "Garda de Fier și Parlamentul" - în special studiul cu același titlui al ilustrului profesor de sociologie Traian Brăileanu, fost ministru al Educației Naționale - sunt familiarizați cu problema fricțiunii ce trebuie să îndeplinească Parlamentul în sistemul legionar.

Desigur, în rând cu alți oameni politici chiar de extracție democratică ca de pildă André Tardieu în Franța și Alexandru Vaida-Voevod în România, sistemul legionar nu admite mitul retoricei și al aritmeticei electorale. Experiența a dovedit în majoritatea țărilor europene că degenerarea sistemului parlamentar în obsesia rezultatului voturilor și a succeselor retorice, consumă întreaga energie și capacitate de randament a clasei politice, care consideră astfel toate problemele de stat ca rezolvate printr-o victorie electorală sau un discurs aplaudat. Trebuie să se înțeleagă că

realitățile exacte de la fața locului din Sud-Estul european sau din Peninsula Iberică, se deosebesc mult de situațiile figurate în genere de la distanță, prin optica de la Londra, Berlin, Washington și Paris. Uzanțele Camerei Comunelor sunt unele, ale Cortes-urilor, Scupcinei, Sobraniei și Adunării Naționale din Ankara, altele. Deasemenea moravurile electorale ale unui district din valea Dunării variază într-o măsură de nerecunoscut fața de acelea ale unui Comitat din Scoția. *Formula democrației a D-lui Churchill, "omul de pe stradă care votează liber", este desigur exactă în Marea Britanie și poate în Țările Scandinave. Pe măsură ce soarele se încalzește coborând spre Centrul, Sudul și Sud-Estul Europei, formula aceasta conduce mai degrabă decât la democrația D-lui Churchill, la o democrație a Mareșalului Tito.*

S-au văzut în România epocei parlamentare cele mai importante partide în opoziție cu trei până la șase deputați -mai puțin chiar decât unele grupări etnice minoritare ca maghiarii de pildă - ajunse peste noapte la guvern, obținând importante majorități cu concursul plin de zel al jandarmilor, al alcoolului, al promisiunilor, al corupției și al volatilizării urnelor. Această demoralizantă sleire a nervului național prin continua forțare a voinței colective, conduce la sfărâmarea partidelor în neînsemnate fracțiuni, incapabile - cum s-a dovedit încă din decembrie 1937 - să mai obțină majorități, chiar cu prețul violenței corporale și morale. Consecința fatală de pe urma deselor schimbări de decor ale coaliților de grupuri parlamentare ce ar urma pentru a constitui o majoritate, ar fi o neîntreruptă alunecare spre stânga și în ultimă analiză, *partidul unic de extremă stângă* impus cu forța de la Răsărit.

Deci ca o puternică prevenire a acestor alarmante eventualități, printre alte considerațiuni de ordin structural, Mișcarea Legionară a urmărit să readucă funcțiunea parlamentului pe linia realităților românești.

În primul rând urma să se întărească cu strictețe principiului separațiunii puterilor în stat: nici Parlamentul

nu trebuie să coboare la starea de simplă emanație a puterii executive ca în sistemul românesc de până în 1938; nici puterea executivă nu poate degenera, fără cea mai mare primejdie pentru existența unui stat, la regimul de simplă unealtă la discreția "democrației integrale", adică despotismul majorității parlamentare iresponsabile: majoritate realizată prin demagogie și presiune a cluburilor și comitetelor, alunecate cu cea mai mare certitudine spre o ultimă etapă: Jacobinismul modern, bolșevismul. Dealtfel experiența recentă demonstrează mai în toate țările unde începând cu 1943 s-a încercat să se revină la regimul parlamentar că: Sau guvernul rezultat din coaliția grupurilor abia mai poate supraviețui sub harțuiala comitetelor de "eliberare" sau, pentru a se asigura un minimum de ordine, "libertatea" a fost pusă sub protecția unui general sau a baionetelor trupelor de ocupație.

În sistemul legionar deci, pentru a elimina de la început orice posibilități de arbitrar al unei puteri în dauna celeilalte, separația este categorică. Puterea executivă pentru a avea autoritate și prestigiu, trebuie să se ridice dintr-o elită politică, după criterii sigure. Aceste criterii nu pot fi nici principiul electiunii, nici acela al eredității, *ci principiul selecțiunii* sociale, prin libertatea absolută de ridicare a valorilor personale din adâncimile straturilor sociale la suprafața societății. Puterea executivă - administrația, diplomația, etc. -, recrutată din această elită își va putea astfel îndeplini funcțiunea politică și tehnică în condițiuni normale.

Parlamentul, expresia puterii legislative, ar fi deci restaurat în sistemul legionar, într-o stare de totală emancipare fața de Puterea Executivă. Misiunea Parlamentului, ales absolut liber parte după criterii de competență, este *legiferarea* adică discuția ca și votarea legilor. În al doilea rând și ca un drept de cenzură morală iar nu de imediate consecințe politice, se recunoaște Parlamentului prerogativa de semnalare într-un spirit de

înaltă răspundere, a abuzurilor, nepotrivirilor sau incompetenței constatate în actele puterii executive.

Iar pe deasupra acestor instituții, în momente de particulară importanță în care se decide soarta comunității, Corneliu CODREANU așează ceea ce el numește "Consultarea Poporului", adică în fața marilor hotărâri care îl angajează, după ce se arată drumul, poporul trebuie întrebat, trebuie consultat, pentru a-și spune cuvântul dacă poate sau nu, dacă este pregătit spiritualiceşte să meargă pe calea arătată.

Urmând deci spiritul lui Corneliu CODREANU de respect al voinței populare și Horia Sima, ca vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri în toamna anului 1940, a voit alegeri generale absolut libere, la care să candideze exponenții tuturor partidelor politice disolvate de regimul precedent. Opoziția categorică a Mareşalului Antonescu, care de atunci nutrea intenția unei lovituri de stat, a zădărnicit însă consultarea poporului proiectată de Mişcarea Legionară; astfel, în 1940 s-a demonstrat încă odată, ca și în 1937, că nu Mișcarea Legionară se teme de verdictul alegerilor libere.

Din principii constructive politice prin urmare, dar și din motive educative, constatând efectele reale de ordin civic și moral ale pervertirii metodelor de exprimare a sufragiilor și de falsificare a voinței populare, marele pedagog Corneliu CODREANU a căutat să îndrepte moravurile electorale prin garantarea exprimării libere a voturilor după cum dictează conștința alergătorilor, nesiluită nici de amăgiri, nici de violențe. Și pentru ca să asigure alegeri absolut libere și pe această cale să rezulte pe cât omenește posibil voința Națiunii, Corneliu CODREANU a încheat la ultimele alegeri generale din România, în Decembrie 1937, pactul cu Partidul Național-Țărănesc al lui Iuliu Maniu și cu Partidul Național-Liberal al lui George Brătianu. Dealtfel o invalidare a versiunii de tendințe dictatoriale atribuite Mișcării Legionare și o confirmare deplină a structurii sale populare, este tocmai profunda considerație și înțelegere pentru Corneliu Codreanu și Garda de Fier a lui Iuliu

Maniu, personalitate de o sinceritate democratică indiscutabilă, această atitudine de stimă reciprocă supraviețuiește până astăzi după atâția ani de suferințe și de mari evenimente în lume.

Garda de Fier așadar, cum sperăm că ar rezulta din această imperfectă expunere, nu este prizoniera niciunei idei preconcepute, a niciunui program schematic, a nici unui sistem rigid care nu poate fi rectificat după realități. Ea este, în adevăr, tributara unei idei majore, *linia poporului Român*; pe această nu o poate pierde niciodată din vedere fără sancțiunea imediată a *auto-desființării*. Îndeplinind însă cu fermitate această condiție, înalta linie spirituală consacrată de jertfa fondatorului și a elitei sale, permite Mișcării Legionare o mare flexiune în mânuirea realităților de stabilire a condițiilor de direcție ale României.

Aceste realități prezente par să indice în ordinea internă necesitatea absolută a unui regim stabil în care monarhia să se situeze ca factor al ierarhiei politice, sprijinită pe principiul separațiunii puterilor pe linia funcțională și pe principiul unității elitelor și o a forțelor naționale pe linia structurală. *Înmănuncherea* funcțiunii orizontale a puterilor statale cu structura verticală a unității naționale, ca *rezultantă* a voinței populare în deplin acord organic cu Coroana, este condiția de stabilitate în România și în spațiul înconjurător. Orice alte soluții s-ar căuta, ar fi improvizații cu urmări imposibile de prevăzut și de calculat. Dar cum, trecutul mai îndepărtat și mai recent a dovedit, că de situația României cu poziția ei cheie la răspântia marilor drumuri, depinde în bună parte și echilibrul Europei.

4. Și acum câteva cuvinte despre o problemă, în jurul căreia s-a făcut mult caz: atitudinea Mișcării Legionare față de problema evreiască. Nu este desigur aci locul de a analiza principiile Gărzii de Fier în materie, ci numai de a spulbera o serie de inexactități privitoare la trecut.

Mişcarea Legionară era prea conştientă de înălțimea

ținutei sale etice, de răspunderile sale față de Poporul Român și de importanța sa politică, pentru a trata problema evreiască cu mijloace ieftine, cu violența corporală sau a legilor speciale. Corneliu Codreanu, însuși provocat de anumiți politicieni îngrijorați de pactul Mișcării Legionare cu Iuliu Maniu și George Brătianu, a răspuns public că problema evreiască înțelege să fie tratată într-un spirit de înaltă seriozitate. Mișcarea Legionară nu privea această problemă prin optica resentimentelor de rasă. **Șefii legionari, poate cei mai buni cunoscători din Europa ai problemei, cunoșteau prea bine calitățile intelectuale și profunda educație spirituală pe linia permanențelor ale acestui popor milenar, pentru a le subestima și a le combate cu forța materială.**

Pentru Mișcarea Legionară esența problemei nu se reducea la un aspect evreiesc, ci se prezenta în general ca o restabilire a echilibrului politic și economic, deplasat, până atunci în defavoarea Poporului Român. **Metoda urmată, spre deosebire de acelea ale mișcărilor rasiste, era întărirea în primul rând pe cale organică și de liberă concurență a poziției elementelor românești, iar nu de slăbire silită a elementelor alogene. Pe această cale de liberă întrecere, se vizau Evreii numai în măsura în care pozițiile lor se găseau pe traiectoria noilor poziții românești.** *Tot așa de bine această metodă privea pe Sași, pe Unguri sau pe Șvabi, fără ca prin aceasta să se poată vorbi de antirasismul, de anti-ungurismul, sau de anti-șvăbismul Gărzii de Fier, sau de o persecuție a acestor minorități din partea Mișcării Legionare. Acestor naționalități, fără excepție li se lăsa deplina folosință a pozițiilor câștigate și numai posibilitatea de a abuza de călcarea legilor în dauna Poporului Român, cu ajutorul unei administrații corupte, li se retrăgea prin opera de dreptate socială a Mișcării Legionare pentru toți deopotrivă.*

Ridicarea Poporului Român, după sistemul legionar, urma să apară treptat, prin constituirea de noi poziții, folosind noi valori nefructificate într-un spațiu încă virgin, iar nu prin confiscarea altor poziții deja existente.

Dinamizarea Poporului Român pe terenul general al construcției trebuia deci să crească printr-un proces de concurs și deci de stimulare a tuturor forțelor creatoare, iar nu de eliminare a unor elemente existente a căror îndepărtare din acest concurs ar fi atras după sine slăbirea economiei generale. **Conducerea Mișcării Legionare era prea realistă ca să creadă că România, cu puternicul ei potențial economic și cu funcțiunea ei de tranzit, poate fi izolată de Europa printr-un monopol al producției și transformată astfel într-o Mecca economică.** *Se căuta numai preemțiunea legitimă ca în toate țările democratice sau nu, a populației autohtone în distribuția naturală a mijloacelor de producție, spre a se evita menținerea Poporului Român într-o stare de pauperitate de pe urma tendințelor acaparatoare ale unor naționalități minoritare, mai bine organizate economiceşte datorită unui lung trecut de privilegii sau unui puternic sprijin de ordin internațional. Corneliu Codreanu însuşi şi-a exprimat în mai multe rânduri față de intimii săi, intenția de colaborare a unei Românii întărită economiceşte cu un capital străin serios, care ar avea mai mult de câştigat în acelaşi timp cu Poporul Român, de pe urma colaborării cu un stat puternic şi onest, decât cu un stat anemiat de o administrație coruptibilă şi indiferentă.*

Sistemul legionar urmărea deci prin sporirea activității în toate direcțiile, fără excluderea nimănui, să întărească poziția Poporului Român ca factor pozitiv de progres în spațiul înconjurător. Acest drept şi această datorie a Poporului Român de a-şi asigura libertatea de ridicare a indicelui său de randament pe propriul său pământ şi deci de mărire a contribuției sale la ordinea multiplă a Europei, credem că nu pot fi negate de nimeni şi mai puțin încă, desigur, de exponenții principiilor democratice.

Aşadar, Mişcarea Legionară n-a urmărit, în tratarea problemei evreieşti regimul legilor speciale, al câmpurilor de concentrare şi al stelelor hexagonale. Ceva mai mult încă, legislația în vigoare cu cele trei categorii de evrei şi instituțiile de românizare oficiale, nu a aparținut Mişcării Legionare, ci

guvernului precedent cât şi celui ulterior. Această precizare nu urmăreşte o repudiere, ci o revelare a nepotrivirii acestei legislații cu spiritul şi cu tactica Mişcării Legionare care, după cum se vede din expunerea de mai sus, a fost urmată în practică şi trebuia să fie continuată şi la guvern, în această materie. *Singura lege de esență legionară inspirată din tactica amintită dar neaplicată încă, a fost aceea întocmită de Ministrul Muncii de atunci Vasile Iasinschi, care prevedea folosirea minimală a elementelor româneşti în întreprinderile comerciale, indiferent de originea etnică a proprietarilor.*

Aşadar şi în problema evreiască, mai bine spus românească, Mişcarea Legionară se conduce cu acelaşi simț al echilibrului, al realităților şi al principiilor morale, ca şi în celelalte probleme importante româneşti sau europene.

5. Cât despre intenții de violențe fizice împotriva vechii clase politice sau a evreilor, omucideri sau progromuri, *numai cei care urmăresc menținerea diviziunilor şi a tensiunii interne, le pot pune în sarcina Mişcării Legionare. Că în timpul loviturii de stat a Mareşalului Antonescu de la 21 Ianuarie 1941, elemente iresponsabile de pe stradă fără nici o legătură cu Mişcarea Legionară şi cu evenimentele, au abuzat ca întotdeauna în astfel de împrejurări şi au jefuit şi ucis la întâmplare evrei ca şi români dealtfel, este foarte posibil. Că şi unele elemente izolate chiar legionare,* din porniri personale individuale împotriva unor ovrei ca şi împotriva unor români, iarăşi este posibil. Dar a considera responsabilă Mişcarea Legionară şi conducerea ei de aceste violențe la întâmplare, corespunde tot atât de puțin realități cât a face întreaga evreime din lume responsabilă de asasinarea Lordului Moyne.

Astfel în toate problemele, cum s-a văzut în acest lung totuşi incomplet capitol, Mişcarea Legioinară se menține la aceeaşi atitudine politică şi morală ca şi în trecut, luându-şi întotdeauna răspunderea poziției sale, dar respingând net ce i se pune în seamă cu desconsiderarea nedreaptă a realității.

C. POLITICA EXTERNĂ A GĂRZII DE FIER

1. *Aşa cum în politica internă nu corespunde adevărului că Mişcarea Legionară ar fi fost o organizaţie exclusivă de dominaţie dictatorială, tot aşa în politica sa externă Mişcarea Legionară respinge cu cea mai legitimă mândrie şi demnitate îndreptăţite de trecutul său glorios şi plin de jertfe, insinuarea că ar fi putut aliena vreodată autonomia sa de acţiune în favoarea unei puteri străine.*

Politica externă ca şi politica generală a Mişcării Legionare se inspiră din principiile eterne de existenţă şi de conservare a esenţelor Poporului Român, cât şi din năzuinţele de afirmare a noblеţei acestui popor pe un plan superior şi mai larg. Pentru a păstra intactă această politică majoră, a primit atâtea lovituri Garda de Fier din toate direcţiile, chiar cele mai neaşteptate! O cât de neînsemnată tendinţă de compromis cu morala ei ar fi scutit Garda de Fier, de multe suferinţe şi de multe pierderi dureroase. Conducerea Mişcării Legionare a rezistat însă neclintită pe poziţiile sale, uneori în condiţii extrem de grele. *Horia Sima de pildă şi în 1940 şi mai târziu a fost prizonierul unor voinţe hotărâtoare, la discreţia oricăror ordine, fără ca voinţei sale să se fi putu impune, cu toate presiunile, cea mai neînsemnată flexiune.*

Încă o dată s-a dovedit atunci că puterea materială singură cu toate aparenţele impunătoare, este mai slabă decât forţele complexe ale realităţii, ascunse uneori sub cele mai modeste forme. Dar ca şi în politica internă şi în politica sa externă Mişcarea Legionară nu se conduce după nici o idee preconcepută şi nu se fixează în nici o formă rigidă Corneliu Codreanu spunea odată unor intimi că ar colabora şi cu Rusia Sovietică dacă ar fi în interesul Poporului Român. Din nefericire însă Rusia Sovietică încă din acele timpuri îşi fixase conduita sa *definitivă*, ascunsă cu îndemânare pe atunci sub cele mai elegante declaraţii geneveze. Această conduită cum puteau distinge cunoscătorii nu era în fond decât aceea a Rusiei imperialiste, întărită ca valoare operativă

de forța unei idei contagioase de penetrație universală. Mișcarea Legionară nu avea nimic aprioric împotriva Rusiei, dacă se menținea în limitele sale Sud-Vestice şi nici chiar împotriva comunismului pe plan de politică externă, dacă rămânea în cadrul regimului intern al Rusiei şi nu amenința prin amestecul în politica internă a țărilor vecine, structura acestor popoare.

Aşadar Mişcarea Legionară dovedea un spirit realist nelăsând după cum se şi cuvine în general, ca o politică externă să se resimtă de pe urma unor infiltrații ideologice, dacă aceste infiltrații nu sunt prin ele însăşi condiții esențiale de realism.

Mai puțin deci Muşcarea Legionară ar fi avut opinii preconcepute împotriva puterilor occidentale, ca Franța şi Anglia. Evident, nutrea simpatii, ca în toate părțile lumii chiar şi de elemente democratice, pentru Italia fascistă şi Germania național-socialistă, în măsura în care aceste regimuri lucrau pentru ridicarea popoarelor respective. De la această simpatie până la ideea unei alianțe era însă o distanță neluată încă în considerare pe atunci. Dealtfel până în Mai 1936, deci nouă ani de la înființarea Mişcării Legionare şi 17 ani de la începutul acțiunei naționaliste Corneliu Codreanu, nu luase nici o atitudine în politica externă prin nici un fel de declarații publice sau private, lăsându-se astfel diferitelor guverne deplină libertate în această materie.

Între timp însă Rusia Sovietică după o lungă perioadă de absență, a reapărut activă pe scena mondială. Concomitent cu verbul pacific al exponenților sovietici la Societatea Națiunilor, dezlănțuia o formidabilă campanie de propagandă ce demonstra în fond o copleşitoare energie multiplă, *politică militară economică şi ideologică*. Această forță Mişcarea Legionară nu a depreciat-o niciodată. *Apariția Rusiei ca factor imperialist pe linia unei tradiții mai vechi; Panslavismul sau pe a acelei mai noi Kominternul, punea România şi Poporul Român în primă etapă a marşului moscovit spre Occident. Maşinațiunile Reprezentanței Sovietice de la Bucureşti, conjugate cu instigațiunile ruseşti în țările vecine pentru a ațâța revendicări împotriva României, cât şi alte manevre încadrate în tehnica generală a ofensivei sovietice*

împotriva Europei, demonstrau din plin, dacă mai era nevoie, intențiile reale. Conduita Rusiei Sovietice era în concordanță cu dubla ei viziune misionară, națională și ideologică revoluționară, la care conducătorii sovietici nu aveau, desigur, să renunțe de dragul confirmării unei atitudini aparente de bune intenții pacifice și a unei frazeologii sentimentale și umanitare fără răspundere. Situația României apărea astfel cu atât mai amenințată cu cât această conduită sovietică invalida optimismul vădit de comandă al conducătorilor politicei externe a României în realțiile cu Rusia, fondat numai pe definiția agresorului, pe bonomia D-lui Litwinow și pe libațiunile trimisului Ostrowski cu unii miniștri basarabeni ai guvernului din București. *Nici o garanție substanțială - nici de ordin structural, ca de pildă îndrumarea obiectivelor Rusiei spre alte direcții de lungă durată, nici de ordin defensiv ca o alianță cu o mare putere militară dispusă să adopte ca principal obiectiv apărarea comună împotriva unei agresiuni de la Răsărit - nu întărea de nicăeri securitatea României.* Dimpotrivă, curente interesate măreau confuzia în interior cu exagerarea revizionismului maghiar adică amenințarea din partea unui popor de 8 milioane de locuitori, trecând complet sub tăcere primejdia unui imperiu colosal de 180 de milioane de agitatori!

În fața acestei duble primejdii, internă și externă. Mișcarea Legionară nu mai putea continua atitudinea de rezevă în politica externă fără a lipsi de la cele mai elementare datorii față de Poporul Român. Conducerea Mișcării a examinat atunci cu toată rigoarea și cu tot sângele rece datele problemei, înainte de a pronunța un cuvânt în materie. Din acest scrupulos examen rezultau mai multe și serioase îngrijorări pentru soarta Poporului Român.

În primul rând sistemul de alianțe al României dovedea o funcțiune total defectuoasă. "Mica Înțelegere" se demonstrase o ficțiune, menținută la suprafață numai de talentul lui Nicolae Titulescu, de dexteritatea D-lui Eduard Beneș și de proptelele Puterilor Occidentale. În practică însă nu valora nimic, fiecare dintre componenți având interes de apărat în alte direcții și nedorind fiecare să se strice cu

marea putere ce-i părea mai interesantă: pentru Cehoslovacia, Rusia Sovietică, pentru Iugoslavia, Germania şi pentru România, Italia. Aducerea aproape cu forţa a Principelui-Regent Paul la Conferinţa Micei Înţelegeri de la Bucureşti din Mai 1936, dovedea deja descompunerea practică a sistemului. *Dar mai grav încă, principalul stâlp al aliaţelor României, Franţa, închease acum un pact de amiciţie cu Sovietele, ce reducea mult în fond din valoarea convenţiilor cu România şi Polonia. Faptul că semnatarul pactului, Dl. Laval, era un republican de dreapta şi că Primul Ministru britanic, care proclamase public interesul Angliei pentru Franţa cu faimoasa formulă a frontierelor britanice pe Rhin era însuşi Şeful Partidului Conservator, dovedea cât se poate de concludent că cele două mari puteri Occidentale în deplin acord între ele şi cu aprobarea integrală a claselor lor politice, se angajau pe calea unei colaborări intime cu Rusia Sovietică. Această colaborare nu era posibilă decât cu acceptarea punctului de vedere minimal sovietic, care viza fără îndoială şi România.* Iar o consolidare a acestei colaborări printr-o alianţă avută în vedere, desigur în evoluţia situaţiei europene, ar fi cerut cel puţin aceleaşi condiţii din partea Rusiei ca în 1914-1916, adică în ultimă analiză, printre altele, subordonarea intereselor României, intereselor acestei alianţe.

Pactul de amiciţie franco-sovietic cu consimţământul tacit al Marei Britanii slăbea deci considerabil securitatea României la Est şi prin urmare şi poziţia ei în general faţă de vecini şi de celelalte puteri. Se mai adăuga la toate acestera şi evoluţia internă din Franţa, care aluneca tot mai mult spre stânga, astfel ca, după victoria Frontului Popular la Paris, să nu se mai poată pune mari speranţe în rezistenţa Franţei faţă de pretenţiile Rusiei ca preţ al unei cooperări.

Concluzia la care a ajuns conducerea Mişcării Legionare era cel puţin îndoiala faţă de voinţa Puterilor Occidentale de a se opune Rusiei cu eficacitate. Totuşi cea dintâi declaraţie de politică externă, o circulară către

legionari din 30 Mai 1936, nu a avut caracter public iar Corneliu CODREANU s-a mărginit la o atitudine moderată. Corneliu CODREANU nu a împins concluzia până la propunerea unei mutațiuni de alianță în politica externă a României.

Această concluzie Corneliu CODREANU n-a propus-o nici 6 luni mai târziu, într-un document mult mai important destinat de data aceasta publicității: Memoriu din 5 Noembrie 1936 adresat Regelui, oamenilor politici și Țării. În acest document redactat în termeni virili, se înregistrează numai o și mai mare îndoială față de orientarea externă a României, îndoială crescută de pe urma izbucnirii războiului civil din Spania față de care Puterile Occidentale adoptaseră o atitudine de părtinire a frontului popular din Madrid, în dauna mișcării creștine a lui Franco, susținută astfel numai de puterile Axei. Omul profund religios care era Corneliu CODREANU, respingea din toate puterile sufletului său violențele marxismului mondial acum confirmate de realitate, reprezentat de Brigăzile Internaționale ale lui Lister și Compesino împotriva Crucii și a ordinei creștine a Europei. Puterile care se pronunțau în favoarea acestei ordine, înlesneau astfel de la sine o apropiere de poziția Mișcării Legionare. Totuși Corneliu Codreanu nu se pronunță nici de data aceasta explicit în favoarea unei răsturnări de alinațe, ci se mărginește numai să recomande sustragerea politicei externe de sub influențele oculte și abținerea de la provocări la adresa Italiei.

Abia un an mai târziu, după 16 luni de la începutul războiului din Spania, la 30 Noiembrie 1937, Corneliu CODREANU ia o atitudine definitivă în politica externă, în favoarea Axei. La această hotărâre Corneliu CODREANU nu a ajuns nici prin negocieri nici prin promisiuni, nici măcar prin vreun contact cu reprezentanți ai Axei. ***Oricât ar părea de curios și de inadmisibil în tehnica mai curentă a politicii externe, Corneliu CODREANU nu a avut niciodată legături cu Axa. Rareori câte un ziarist sau vreun curios din***

Italia sau Germania, mult mai rar decât din alte țări ca de pildă din Franța, veneau să-l vadă la Casa Verde. Ceva mai mult, în urma unui reportaj nu tocmai exact asupra mişcării, deşi foarte elogios dintr-un ziar german, Corneliu CODREANU a interzis pe termen de 6 luni accesul oricărui vizitator din acea țară în preajma Mişcării Legionare. **Un contact însă de ordin politic autorizat şi constant nu a existat niciodată între Axă şi Corneliu CODREANU. Acest precedent a fost poate o deficiență de pe urma căreia s-au resimțit mai târziu în practică raporturile cu Axa şi în general tehnica relațiunilor exterioare a Mişcării Legionare întotdeauna foarte susceptibilă şi rezervată în materie. Dar şi pe acest teren Corneliu CODREANU a proclamat primatul ținutei morale, chiar dacă uzanțele unei tactici mai rafinate ar aduce mai multe foloase.**

2. În concret, convingerea Mişcării Legionare în oportunitatea unei alianțe cu Axa, a fost rezultatul unei evoluții foarte lente de pe urma observării minuțioase a realităților europene, iar nu al precipitării unei atitudini premeditate.

Dealtfel climatul general al Europei înregistra o jenă în special față de conduita uneia din Puterile Occidentale, în speță Franța. Pactul Jugoslaviei cu Italia, desele schimbări de vizite între conducătorii Germaniei şi ai Poloniei, conversațiile Marei Britanii cu Axa, evoluția politică în jurul războiului din Spania, cât şi iritarea internă de pe urma grevelor aproape fără întrerupere din Franța, izolau într-o bună măsură politica regimului de front popular din Franța de realitățile europene. Rezultatele vizitei de la sfârşitul anului 1937 în Europa-Centro-Orientală a D-lui Delbos, Ministru de Externe francez, s-au resimțit mult de pe urma acestei jene, ca un contrast foarte concludent cu atmosfera vizitei lui Barthou, în acelaşi spațiu în 1934. Cu toate strădaniile D-lui Victor Ionescu de a suplini fermecătoarea personalitate a lui Nicolae Titulescu şi cu

toate sentimentele calde ale Românilor pentru Franța, primirea D-lui Delbos la Bucureşti a avut mai mult o notă de melancolie decât încredere. Aceeaşi notă melancolică se înregistra şi la Varşovia şi la Praga, încât Dl. Delbos, poate şi din proasta dispoziție a Guvernului Principelui Paul, a renunțat la experiența de la Belgrad.

Europa, şi cu ea în primul rând România, nu se mai simțea deci apărată de sistemul politic în centru căruia se găsea pe atunci în aparență Franța. În schimb, sistemul Axei, părea că oferă efectiv mai multe garanții de securitate şi de apărare a ordinei europene.

Aşa dar, principiul alianțelor în concepția Mişcării Legionare s-a născut din stări reale de pe teren, iar nu din afinități sau repulsii ideologice. **Acest principiu impune mai întâi o clasare a primejdiilor pentru România în ordinea importanței sau urgenței şi ca o strictă consecință alianța cu acea putere care efectiv ajuta imediat România împotriva celei mai importante primejdii în ordine de precădere.**

În concret, pentru România tendințele imperialiste dinspre Vest sunt mai puțin primejdioase decât acelea dinspre Est. Imperialismul vestic pentru a ajunge la mările libere şi la pozițiile dominante ale Continentului, nu trebuie să treacă peste România. **Chiar dacă în ultimă analiză ar tinde să se adâncească în stepele întinse ale Estului, imperialismul vestic se poate mulțumi cu o Românie neostilă care să nu-i amenințe flancul Sud-Estic. Imperialismul din direcție estică, dimpotrivă, este o primejdie nimicitoare pentru România şi Poporul Român. Primul pas spre o mare caldă şi spre poziții dominante, ca Strâmtorile de pildă, trece peste corpul României.** *Între două imperialisme, deci Vestic şi Estic, România va trebui să se supună dramaticelor ei condiții geo-politice şi într-un spirit strict realist peste oricare alte considerente, să aleagă primejdia cea mai mică, cea mai puțin amenințătoare: aceea a Vestului.*

Aşa dar, atât timp cât Rusia, Sovietică sau țaristă, va nutri tendințe imperialiste în Europa, România este pe

pragul unei primejdii de moarte. Desigur, nici consideraţiuni sentimentale, nici demonstraţiile de cumînţenie amicală ale României, nici ridicolul pretextului de ameninţare din partea României a securităţii colosului rusesc, n-ar putea opri Rusia de la executarea unui program de atât de vaste proporţii. Cine concepe dominaţia Oceanelor şi a lumii şi porneşte la acţiune nu se mai împiedică de scâncelile popoarelor din cale. *Experienţa istorică a dovedit că nu este posibilă o înţelegere cu o Rusie pornită în marş spre Occident. Fostul Ministru de Externe român Dl. Gafencu, relevă cu bună dreptate că de câte ori puterile occidentale au căutat un acord cu o Rusie în ascensiune asupra delimitărilor zonelor de influenţă, de atâtea ori a urmat o ameninţare a echilibrului european.*

Dacă nu este deci posibilă o înţelegere a unei Românii pacifice cu o Rusie, imperialistă, nu-i mai rămâne României decât să se resemneze la apărare pentru a supravieţui.

Pentru aceste raţiuni deci, Mişcarea Legionară se află cu acele forţe care apără România de primejdia primordială dinspre Est. Găsind deci numai Axa pe linia apărării împotriva primejdiei mortale de la Răsărit, s-a aflat cu Axa.

Dacă în aceste împrejurări sarcina apărării împotriva unei agresiuni din Est şi-ar fi luat-o Puterile Occidentale, Mişcarea Legionară - cum a răspuns însuşi Corneliu CODREANU întrebării unui cunoscut ziarist francez, Bertrand de Jouvenel, într-un interviu în "Gringoire", imediat după declaraţia de politică externă în favoarea Axei - ar fi colaborat cu ele.

3. Un alt principiu fundamental în politica externă a Mişcării Legionare, este împiedicarea României de a deveni un instrument al imperialismului vreunei puteri continentale. Garda de Fier s-a alăturat, desigur, cu fermitate Axei. Nu a înţeles însă nici o clipă să transforme România într-un agent ale unei noi ordine întemeiate pe imperialism. Cum am spus

mai sus, între două ameninţări România poate la rigoare suporta mai bine imperialismul din Vest, dar nu-l poate încuraja de bună voie.

De altfel, eroarea majoră a Axei care a condus-o la desfiinţare, a fost tocmai îndepărtarea de politica sa originară de stabilizare a Europei într-o ordine nouă de echilibru continental. Aşa se explică acţiunea de slăbire a mişcărilor populare, blocarea căilor spre putere şi înlocuirea lor în mai toate ţările cu formaţiuni improvizate. Astfel la semnarea pactului anti-Komintern în Decembrie 1941, ordinea nouă era reprezentată de o serie de ficţiuni guvernamentale în timp ce realităţile erau combătute şi înlănţuite.

Între aceste mişcări populare Garda de Fier era de departe cea mai originală, cea mai puternică, mai autonomă şi mai rezistentă. Pentru toate aceste motive, după ce partida părea câştigată, *Axa nu a dorit şi nu a sprijinit niciodată victoria Gărzii de Fier în România. Acţiunea de la 3-6 Septembrie 1940, care a urmărit îndepărtarea Regelui Carol II pentru a opri descompunerea moralului intern iar nu cucerirea puterii în stat, s-a făcut pe cont propriu, fără ştirea, fără concursul şi mai ales fără voia Axei.*

Mai târziu, după constituirea regimului de diarhie numit naţional-legionar, reprezentanţii Axei la Bucureşti au căutat prin toate mijloacele să consolideze poziţia Mareşalului Antonescu şi să mineze pe aceea a Mişcării Legionare. În executarea acestei politici Comandantul Gărzii de Fier şi Vice-Preşedinte al Consiliului de Miniştri, Horia Sima, a fost invitat la Berlin în luna Ianuarie împreună cu Mareşalul Antonescu. Pentru a evita o neînţelegere chiar la inaugurarea unei alianţe, de pe urma unui refuz la o eventuală cerere de subordonare a unor interese majore ce era poate de prevăzut, Horia Sima cu toată dorinţa de-a vedea pe Cancelarul Hitler, a renunţat la vizita de la Berlin. *Astfel Horia Sima este singurul conducător politic european care a declinat vreodată o invitaţie la Cancelarul Hitler în culmea puterii, pentru motive de demnitate şi de păstrare a autonomiei intereselor*

Poporului Român.

Dar conduita Axei a fost clară cu ocazia loviturii de Stat a Mareşalului Antonescu de la 21 Ianuarie 1941. Armata germană a primit ordin să susțină pe Mareşal, în timp ce alți trimişi căutau să slăbească apărarea oricăror riscuri în caz de cedare benevolă a pozițiilor de rezistență. Bizuit pe acest cuvânt, Horia Sima a ordonat încetarea rezistenței izbucnită de la sine, ca o reacțiune spontană a unei Mişcări viguroase lovită prin surprindere. Cuvântul Mareşalului Antonescu şi al girantului nu a fost respectat şi arestările au pornit cu o furie încă mai mare ca în 1938. Îndeosebi Horia Sima şi Şefii legionari erau urmăriți cu disperare ca să li se pregătească soarta lui Corneliu CODREANU şi a Statului său Major.

Reprezentanții Regimului au invitat atunci în Germania pe Horia Sima şi alte personalități sub motivul că după ce pasiunile se vor potoli să se poată întoarce în siguranță odată ce neînțelegerile s-au risipit. Ajunşi pe teritoriul german, după câteva săptămâni de primire amicală, Horia Sima şi unele personalități, cu toată calitatea lor de oaspeți, au primit domiciliu obligatoriu în timp ce alți legionari mai mult sau mai puțin importanți, refugiați la întâmplare din Țară, au fost internați fără deosebire la Rostock într-un lagăr de muncă.

Din momentul deținerii lui Horia Sima se deslănțuie în Țară şi în străinătate o formidabilă campanie de calomnii prin care se pune în sarcina Mişcării Legionare şi a lui Horia Sima toate infamiile imaginabile. *Punctul culminant este atins în ziua de 22 Iunie 1941, începutul campaniei contra Rusiei, când Cancelarul Hitler în persoană în lunga sa expunere a cauzelor războiului, enumeră printre manoperele sovietice şi evenimentele de la 21 Ianuarie puse în sarcina Gărzii de Fier, presupusă astfel de conivență cu Rusia Sovietică*! **Nici lui Horia Sima, plasat de zvonuri oficiale ca refugiat la Moscova nici Mişcării Legionare înlănțuită de un sistem de represiune neegalat încă, nu li se dădea posibilitatea să se apere. Nu le mai rămânea în apărare decât forța realității şi doi - trei legionari risipiți prin alte orașe ale Europei, care s-o expună.**

Politica Axei se îndepărta astfel din ce în ce mai mult de realități. Pe măsură ce victoriile militare apăreau mai strălucite, acțiunile politice deveneau mai palide. În cursul anilor 1941 și 1942 exponenții Mișcării Legionare s-au străduit din toate puterile să arate diferiților reprezentanți ai Axei primejdia unei politici neglijente și fictive pentru cursul general al războiului. Un război este un motor cu dublu piston, unul politic și altul militar și nu s-ar putea spune care este mai important. Nu se poate ignora acțiunea politică sub pretextul precăderii militare. Victorii militare fără efecte politice s-au mai văzut și chiar în cazul Germaniei. Victorii politice în cursul unui război au aproape întotdeauna consecințe militare. Războiul modern se poartă în primul rând pe plan politic internațional șiseducătoarea ideologie universală a adversarului trebuie să opună deci pe plan tot internațional ideea - forță pe care sta Axa la originea războiului: adică stăpânirea de către fiecare popor a propriului său destin. De această ideea - forță Axa nu se putea îndepărta fără primejdia pierderii războiului. Concluzia finală era deci: îndepărtarea ficțiunilor din toate țările, restabilirea libertății politice a popoarelor acolo unde mișcările populare sunt capabile să o asigure și reconstituirea unei ordine de echilibru european. La toate aceste argumentații nu se refuza un efect de stimă și asigurări de viitor, dar fără alte consecințe efective.

Și cum era de prevăzut, soarta armelor s-a întors din toamna anului 1942, fără ca și conduita politică a Axei să se schimbe. Dimpotrivă, cu motivarea situației militare, Guvernul German era dispus să înrăutățească și mai mult regimul politic.

În fața acestei paralizii a reflexelor politice, Horia Sima s-a hotărât să întreprindă un alt gest de mare curaj și demnitate și anume părăsirea cu orice risc a Germaniei, pentru a atrage atenția și altor factori asupra situației disperate la care va ajunge Europa dacă nu se revine la o politică realistă. "Am sosit ca un strigăt de alarmă" previne

Horia Sima în scris pe Mussollini, după ce la plecarea din Germania lăsase pentru a fi comunicată Cancelarului Hitler, o scrisoare prin care expunea pe larg, cu cea mai mare claritate, erorile politicei germane, calea pe care trebuie să se revină şi scadența fatală la care se va ajunge dacă se persevereză în aceleaşi erori.

Reuşita plecării lui Horia Sima a produs o mare impresie asupra conducerii germane. Cum s-a aflat mai târziu în tot acel interval, Himmler avea până la 10 conversații telefonice zilnic, cu Ambasada Germană din Roma, pentru a se interesa de mersul cercetărilor în căutarea lui Horia Sima şi a raporta apoi Cancelarului Hitler. Din nefericire însă în Germania nu s-a înțeles sensul politic al plecării lui Horia Sima. S-a luat în considerație numai pierderea din lați a unei importante forțe politice, fără să se țină seamă de cear putea folosi Comunitatea de pe urma libertății ei. Dimpotrivă, grija urmărită cu disperare era prinderea din nou a acestui captiv prea autonom. Şi în adevăr, printr-un concurs de împrejurări, Horia Sima a fost sechestrat din nou în Germania de data aceasta în chip absolut, la Oranienburg. În rând cu el au fost internați toți legionarii în frunte cu Locotenentul-Comandant al Mişcării Legionare, Vasile Iasinschi, în lagărele de concentrare de la Dachau şi Buchenwald. O cortină grea de fier a căzut astfel peste existența lor, despre care nu s-a mai ştiut nimic timp de 20 de luni.

Dar dacă în Germania gestul lui Horia Sima a avut un efect contrar, în Italia direct sau indirect, a avut urmări pozitive. Mussolini şi noul Sub-Secretar de Stat la Afacerile Străine Dl. Bastianini, au arătat mai mult interes pentru curentele populare şi interesele națiunilor europene ca mai înainte. De această înțelegere a necesității de revenire a unui echilibru european, s-au resimțit raporturile cu partenerul din Axă, atât în cursul vizitei D-lui Von Ribbentrop la Roma în Martie 1943, cât şi la întâlnirea cu Hitler la Salzburg din luna Aprilie. În aceste ultime convorbiri ca partener egal în

Axă, Moussolini a intervenit energic în sensul unei estimări realiste a Europei şi în favoarea restabilirii în deplină independență, printre altele, a Belgiei, Olandei, Cehiei şi Poloniei. Deasemenea Dl. Bastianini a ştiut să impună un nou climat politicei externe a Italiei, care ar fi atras după sine poate o rectificare a conduitei întregei Axe. Dispariția Italiei din componența Axei ca factor important, a lăsat însă Germania liberă să continue metoda de până atunci în direcția Europei.

Am menționat toate aceste episoade în relațiile Axei cu Mişcarea Legionară nu ca o plângere sau recriminare împotriva ei, sau pentru a folosi aceste violențe ca un alibi. Dar aceste întâmplări sunt de un mare interes în fixarea intereselor politice la care nu se poate renunța, spulberând o serie de interpretări interesate şi stabilind adevărul luminos:

a. *Mişcarea Legionară şi-a păstrat autonomia, cu toate presiunile şi demnitatea, cu toate suferințele.*

b. *Luându-şi toate răspunderile morale, Mişcarea Legionară înlănțuită de o represiune fără precedent, atât politic legislativ şi polițienesc cât şi corporal, în toate închisorile României şi lagărele de concentrare ale Germaniei, Ornienburg, Dachau, Buchewald, nu poate fi făcută din cauză de absență, nici material, nici politic, nici juridic, părtaşe la responsabilitatea regimului de dictatură militară şi polițistă a Mareşalului Antonescu, care a prigonit-o, nici în guvernarea internă, nici în politica de război şi externă.*

c. *Mişcarea Legionară a depus toate sforțările pentru a contribui la readucerea Axei pe linia echilibrului continental.*

Şi putem revela aceste precizări cu atât mai mult cu cât faptele de neînțeles care le-au dat prilejul, n-au abătut cu nimic linia de politică externă a Gărzii de Fier. Mişcarea Legionară consecventă cu poziția ei, a păstrat aceeaşi atitudine cu toate amărăciunile şi cu toate vexațiunile.

De altfel nici nu era posibilă o altă conduită. *Rezistența la Răsărit bine rău, mult puțin, era reprezentată numai de Axă.* Toate celelalte puteri europene şi extra-europene, mari şi

mici, alunecaseră înspre un sistem de cedare continuă față de pretențiunile sovietice, combinând fără nici o compensație vizibilă toate forțele politice și militare pentru a dărâma și această ultimă fortăreață anti-invazionistă spre Est. Mișcarea Legionară așadar, înainte de a găsi un sistem de apărare mai bun spre răsărit, nu putea cu motive oricât de justificate chiar din punct de vedere moral, să adauge resentimentele ei la greutățile sistemului existent. Oricât de mult slăbise acest sistem, tot era mai bun decât un vid.

4. *Pentru aceste motive Mișcarea Legionară nu a găsit justificat, cu toate condițiile militare contradictorii, schimbarea cu 180 de grade a României la 23 August 1944 și nici sforțarea Aliaților în acest sens.*

De pe urma întoarcerii de poziții a României, ca și a Bulgariei și a Finlandei nu profitau Aliații decât în cine știe ce condiții necunoscute, neclare și aleatorii. În schimb Sovietele beneficiau direct și imediat de prăbușirea unui front de importanța Carpaților ce în mod fatal aducea după sine în stăpânirea Sovietelor Centrul și Sud-Estul Europei cu Balcanii, adică întreaga Europă Centro-Orientală. Poziția Sovietelor se întărea astfel considerabil prin aceste gajuri de mare potențial politic, militar și economic și cu o așezare geografică de o importanță decisivă strategică și politică.

Dar admițând chiar că din calcul, Sovietele ar admite să-și retragă mai târziu armatele din aceste regiuni, retragerea n-ar executa-o decât după ce forțele militare ar fi înlocuite de garanții sigure de pe urma descompunerii structurale și istorice a popoarelor respective decapitate, lăsate în rătăcire, fără nici o direcție proprie, ca apoi să fie supuse sub conducerea unor elemente alogene și a unor metode coercitive impuse de la Moscova.

Aceste rezultate, stăpânirea Sovietelor peste România și Sud-Estul european *ca o avantgardă a ocupării Europei Creștine și Istorice*, erau tocmai de ceea ce Mișcarea Legionară se temuse mai mult. Împiedicarea acestor rezultate era

însăşi cauza pentru care a luptat Garda de Fier peste 20 de ani. Era însăşi *raţiunea ei de existenţă* pe plan extern.

Aşadar când Horia Sima a fost eliberat la 24 August - răsunătoare, dar tristă victorie politică ce confirmă întocmai previziunile din anii din urmă - Mişcarea Legionară nu putea aproba conduita Guvernului de la Bucureşti. Mişcarea Legionară a intrat deci din nou în luptă pentru a combate pe cât era posibil, efectele ocupaţiei sovietice.

Deşi atitudinea Gărzii de Fier era fără echivoc ca întotdeauna, totuşi Horia Sima a amânat instituirea efectivă a unui Guvern, aşteptând desfăşurarea evenimentelor. Când însă presiunea Sovietelor s-a accentuat până la intervenţia directă a Comisarului Wischinski pentru desfiinţarea oricăror urme de independenţă, Horia Sima a constituit Guvernul Naţional, pentru a preciza fără şovăire poziţia reală a Poporului Român.

5. Politica externă a Guvernului Naţional se fixa astfel în aceeaşi atitudine lineară ca şi a Mişcării Legionare în trecut.

Din principiul neintervenţiei benevole a României în tendinţele imperialiste ale unor mari puteri, derivă, cum ar putea rezulta din această expunere, un alt principiu fundamental, cel mai important şi mai obiectiv: echilibrul continental. *Echilibrul european este starea politică generală care convine, fireşte mai bine intereselor României, care garantează existenţa statelor mijlocii şi mici în care se integrează mai just spiritualitatea Mişcării Legionare.* România cu poziţia ei cheie, cu potenţialul ei politic şi economic, cu armatele ei şi cu căile de comunicaţie, cu puterea ei de influenţă în Europa Centrală şi Sud-Estică, este factor de primă importanţă pentru stabilirea unui echilibru continental. Importanţa decisivă a acestui factor s-a dovedit în cursul acestui război mondial atât alături de Axă cât şi în evenimentele de la 23 August 1944, când deplasarea de poziţii a României a atras după sine prăbuşirea întregului

sistem politic şi militar de apărare a Germaniei şi a determinat un pas major spre deznodământul final. Cine îşi alătură aşadar acest factor controlează efectiv căile de pătrundere în adâncul Europei şi cheile de dominaţie a ei. *După cum se mânuieşte poziţia României, se contribuie la stabilirea sau dărâmarea echilibrului european. Cine tinde spre ruptura acestui echilibru, fatal urmăreşte desfiinţarea sau cel puţin slăbirea României. Şi invers politica de echilibru european are nevoie în primul rând de o Românie întreagă puternică şi independentă.*

În urmărirea acestei politici de echilibru, Mişcarea Legionară şi-a dat foarte bine seama că sistemul Axei reprezentat în urmă de Germania, nu mai este suficient pentru a rezista singur pregătirilor colosale de invazie a Europei dinspre Răsărit. Acest sistem trebuia deci lărgit astfel ca odată cu Germania să se alinieze într-un singur front toate forţele de ordine milenare începând de dincolo de Ocean şi terminând pe Nistru. Realizarea unui astfel de front a tuturor popoarelor europene, depăşeşte desigur mijloacele unor elemente izolate. Acest ţel nu se poate atinge decât prin revelarea iminentei primejdii pentru civilizaţia occidentală, într-un moment de iluminare colectivă.

Evident, cea mai mare dorinţă a Europei ar fi ca această primejdie să fie conjurată de la sine, ca pregătirile de invazie dinspre Est să fie demontate prin persuasiune, ca existenţa liberă a popoarelor după propriile lor condiţii, cutume, norme şi legi să fie garantate prin mijloace pacifice şi ca ordinea milenară şi creştină a Europei, respectând desigur regimul local, să se întindă consimţita benevol până la Urali.

În aşteptatea acestei minuni cu sorţi minimali de realizare şi dealtfel, numai constituirea unui astfel de front colosal ca o contrapunere a colosului din faţă, constrâns astfel să mediteze şi să cântărească avantajele unei înţelegeri şi riscurile unei provocări. Mişcarea Legionară a căutat în sectorul ei să contribuie la asigurarea unei atmosfere mai

senine prin stabilirea unor raporturi de bună vecinătate cu Ungaria şi Bulgaria. Aceeaşi dorinţă o animă faţă de toţi vecinii şi aceleaşi intenţii faţă de toate puterile mari şi mici, mai apropiate sau mai îndepărtate.

Mişcarea Legionară îşi conservă astfel în ultimă analiză intacte, cele trei principii de politică externă, demonstrate în această expunere:

I. Contractarea aliaţelor după ordinea de precădere faţă de importanţa şi urgenţa primejdiilor.

II. Împiedicarea României de a deveni un instrument al imperialismului vreunei puteri continentale.

III. Alinierea întotdeauna alături de sistemul politic de garanţie reală a echilibrului european.

Respectul acestor trei principii de politică externă a Mişcării Legionare credem că este una din condiţiile esenţiale pentru ca România să poată îndeplini funcţiunea ce Dumnezeu i-a destinat-o în Sud-Estul european.

D. CONCLUZII PE MARGINEA SUBIECTULUI

Am încercat să arătăm în această expunere ce este Garda de Fier şi ce nu este, ce a făcut şi ce nu a făcut, ce răspunderi îşi ia cu hotărâre şi ce răspunderi declină ca neaparţinându-i. Dacă am reuşit sau nu, o va arăta viitorul. În orice caz realităţile suverane vor izbuti să completeze lipsurile. Dar în această încercare de tur de orizont, mai mult din ce n-am spus ca neintrând în subiect decât din ce am spus, rezultă o realitate sumbră şi dezolantă.

Un aforism deopotrivă ştiinţific şi filosofic pretinde că natura are oroare de vid. Acest aforism se aplică şi în politică. Şi *politica are oroare de vid*. Prin capitularea fără condiţii a Germaniei s-a căscat în miezul Europei un astfel de vid înspăimântător.

Încă după războiul mondial trecut, prăbuşirea

sistemului celor 7 Mari Puteri scăzuse la foarte puțini numărul factorilor de echilibru. Această situație a obligat Marea Britanie să iasă din "splendida" ei izolare și să proclame principiul frontierelor sale pe Rhin. Echilibrul european deci nu mai putea fi restabilit cu ușurință fiindcă în fond mari puteri efective cum s-a dovedit mai în urmă, nu mai rămăseseră decât două: Germania și Rusia Sovietică. Acum vidul lăsat de Germania este amenințat să fie copleșit de prăvălirea conglomeratului de la Răsărit, cu toată greutatea volumului său gigant. Pârghia de rezistență a Axei fiind ruptă, nici un alt grup de forțe europene singure nu se mai poate opune fluviului uman în revărsare de la Est. Occidentul deci, dacă nu vrea să abandoneze Europa definitiv, trebuie să acopere el acest vid printr-un nou sistem în centrul căruia să se situeze efectiv și să-și mute astfel iarăși frontierele măcar temporar și simbolic de pe Rhin pe o linie ce duce de la Marea Neagră la Marea Baltică.

Sistemul acesta pentru a avea o valoare și a oferi o garanție, nu poate fi elaborat numai în cabinetele îndepărtate, de studii ale sociologilor, economiștilor, geografilor și experților. Calea aceasta urmată la Versailles și în alte împrejurimi ale Parisului, și mai târziu pe Rivieră sau pe marginile lacului Leman, nu oferă un precedent de urmat. Pe atunci chiar, Neuilly, Sevre, Geneva sau San Remo, păreau tot atât de departe de Strâmtori, de Flume, de Danzing, de Nistru și de Salonic ca Dumbarton Oaks acum de Varșovia, Viena și Trieste. De acolo, de peste Ocean și mai departe încă, de la San Francisco, Europa pare desigur ca un spațiu insesizabil cuprins în linii subțiate de distanță, decât ca un continent real fumegând în ruine, cu fluvii disputate, cu frontiere litigioase, cu porturi râvnite, cu zone de influență măsurate, cu popoare suferinde, cu partide turbulente, cu o istorie milenară amenințată și cu multe credințe nimicite.

Soarta Europei deci nici măcar nemaidiscutându-se pe pământul ei, are sorții de a fi îndreptată pe o cale și mai discutabilă încă decât acum un sfert de veac. Este nevoie deci

ca planurile ce pregătesc destinul Europei să fie cedate cel puțin în parte din mâinile acelor bărbați de mare valoare științifică și desigur cu cea mai mare bunăvoință de a face de acolo de departe numai bine, și redate măcar parțial oamenilor politici cunoscători de aproape, de pe teren, a durerilor de aici, cu mizeria și măreția lor.

Iar pasiunile negative sunt un rău consilier în politică, mai ales în marea politică. Nimic nu se poate construi solid sub apăsarea patimii: mai puțin încă o nouă ordine europeană. Pentru o astfel de operă se cere o viziune largă, o intuiție profundă, o judecată senină, o cunoaștere multiplă și o putere constructivă de lungă durată. *Pasiunile răzbunătoare întunecă viziunea, mutilează judecata și taie suflul creator.* O ordine nouă în Europa nu se poate inaugura cu prelungirea fără termen a stărilor excepționale de neliniște. Istoria este concludentă. În politică pentru ca justiția să producă efecte, trebuie să treacă pe rol exemple scurte și puține, ca unele intervenții chirurgicale. De pe urma tribunalelor speciale rezulta mai multă teamă decât dreptate. Nu pot fi târâți pe banca acuzării milioane de oameni în nenumărați ani de judecată. Și mai primejdioasă decât coaliția pasiunii, este coaliția fricii. Milioane de oameni simțindu-se amenințați, vor sfârși prin a-și uni spaimele într-o reacțiune comună și odată reuniți, își vor da seama ce forță reprezintă. Așadar pentru ca războiul mondial să nu degenereze în multiple războaie civile, este timpul ca opera pozitivă să aibă precădere asupra pasiunilor.

Climatul pentru pacificarea Europei poate fi grăbit de calmul și simțul realist al conducătorilor responsabili. Condițiile generale indică oarecum calea.

Faza exteriorizării totalitare cu mulțimile delirante sub balcon în adorația unui singur om ca a unui demiurg, cu uniforme sclipitoare, parade și fanfare, desigur a trecut. Un ciclu din istoria Europei s-a încheiat. Europa obosită de zbuciumul ultimilor ani, tinde acum spre o altă fază, mai temperată, care *reține toate esențele*. Eroarea ordinei

totalitare era neglijarea unor valori permanente rezultate din experiența democrației. Evoluția regimului republican din Italia părea că va corecta această eroare. Acum însă nu trebuie repetată aceeași eroare în sens invers, adică în zelul de aplicare a principiilor libertare să se exagereze detaliile, desconsiderându-se esențialul și experiența unui sfert de veac.

Esența democrației în perspectiva europeană nu este o problemă de procedură electorală, ci respectul ființei umane încadrată în ierarhia intereselor comunității și a voinței naționale. Așadar faza nouă în care pare că intră Europa este de o substanță comunitară, ca o sinteză a realităților rezultate din toate experiențele ultimului veac. *Valorile creştine, respectul persoanei umane, primatul comunității, emanciparea muncii de orice tutelă, exploatatoare, principiul proprietății, sufragiul popular, dreptatea socială, întărirea specificului etnic, încurajarea conservării speciei, libertatea neviciată de opinie, sunt permanențe ce se impun de la sine în organizarea intereselor popoarelor într-o solidaritate organică, din care să rezulte o ordine nouă europeană durabilă.* Nici o realitate nu poate fi lăsată de o parte. De la înalta spiritualitate creștină până la materialismul micilor colectivități periferice, de la Sfântul Scaun până la clanurile din munții Albaniei, toate forțele trebuiesc unite pentru a restabili o ordine continentală mai puțin nefericită.

Și în concret, Puterile Occidentale instaurate de deznodământul războiului mondial în calitatea de custode al Europei, trebuie să debuteze printr-o revistă a situației și un inventar al forțelor rămase. Rezultatul nu este prea încurajant. De pe urma războiului n-a mai rămas în picioare decât o singură mare putere în Europa. Și mari puteri nu se pot improviza de la o zi la alta. Rusia Sovietică rămâne așadar singura mare putere pe Continent, *mai atentă și mai ofensivă ca niciodată.* Un echilibru continental însă nu se poate stabili cu o singură mare putere în fața unei constelații de state singure, mici și mijlocii. Astfel se ridică la orizont în

fața tendințelor unei ordine naturale și *perspectiva unei ordine forțate a Europei.* In ultimă instanță deci, ordinea europeană poate fi stabilită sau de Rusia, adică de dominația acestei singure mari puteri rămase fără rival continental, sau de un *echilibru european împotriva voinței Rusiei Sovietice. Un compromis în această problemă nu este posibil și ar prelungi agonia Europei. O politică de echilibru împreună cu Rusia nu este realizabilă decât dacă Rusia își schimbă din rădăcini concepția politică asupra ordinei internaționale.* Semne în această direcție nu sunt și ar fi greu de admis ca Sovietele din considerațiuni sentimentale sau abstracte, să abandoneze benevol și să renunțe la proiectele lor în plină dezvoltare, favorizate de ocazii atât de rare! Un compromis deci cu Sovietele animate de starea de spirit ofensivă în plin salt de acum, *ar echivala în fond cu o recunoaștere a dreptului de dominație a Rusiei asupra întregii Europe; realizarea efectivă a acestei dominații n-ar mai rămâne decât o chestiune relativă de timp.*

Dar atunci acel punct insesizabil de topire în conștiința popoarelor europene față de invazia de la Est ar fi depășit și o răsturnare totală de concepții ar urma acestei topiri. Perseverența în ordinea de până atunci ar părea o ficțiune inutilă și ordinea cea nouă a Estului ca orice idee victorioasă ar apare ca o realitate Stăpânitoare. Popoarele europene s-ar înclina docile și ar primi ordinea Estului ca o fatalitate superioară, orânduită de forțe indescifrabile. Fiecare popor ar aplica atunci axioma amintită odată de Moussolini: "când în istorie un eveniment devine fatal, este mai bine să se realizeze cu noi decât fără noi, sau și mai rău, împotriva noastră". Cea de-a treia Romă, Moscova, imaginată de vizionari, ar fi realizată astfel și în locul Capitoliului s-ar ridica Kremlinul, după cum Kominternul ar înlocui Vaticanul.

Custozii de acum ai Europei, Puterile Occidentale, se găsesc în fața tragicei dileme a salvării abandonării Europei. Dl. Churchill are dreptate. Speranțele lumii solidare cu ale

Europei, se concentrează acum spre insula britanică şi aliatului ei american. Acolo se decide soarta nu numai a unui Continent, dar a unei lumi şi a unei civilizaţii.

Dacă hotărârea va întârzia însă prea mult şi va dovedi slăbiciuni, şovăiri sau un interes mai slab decât pretinde nivelul problemelor de acum, *atunci este probabil ca Europa să se îndepărteze de ceea ce se înţelegea odinioară prin Occident, pentru totdeauna.*

Aceste concluzii pe marginea subiectului nu sunt inspirate nici din vederile unui singur partid, nici de interesele unui singur popor. S-a căutat să se urmărească evoluţia stărilor de spirit colective cât mai atent posibil şi concluziile să rezulte cât mai exacte, pe cât îngăduie observarea realităţilor numai de la distanţă.

Dar o dublă concluzie este sigură: popoarele zdruncinate
după sfârşitul acestui război aspiră cu orice preţ la un echilibru durabil şi reconstrucţia Europei este o operă grea, de mare curaj şi de vastă răspundere istorică.

(SS) *MIHAIL ENESCU*
Consilier de Legaţiune
Secretar General al Ministerului
Afacerilor Străine
Consul General al României în Germania

METANIE

Doamne, fă din suferință
pod de aur, pod înalt.
Fă din lacrimă, velință,
ca-ntr-un pat adânc şi cald.

Din lovirile nedrepte,
faguri facă-se şi vin.
Din înfrângeri, scări şi trepte,
din căderi, urcuş alpin.

Din otrava pusă-n cană,
fă miresme ce nu pier.
Fă din fiecare rană,
o cădelniță spre cer.

Şi din fiece dezastru
şi crepuscul stins în piept,
Doamne, fă lăstun albastru
şi dă zâmbet înțelept!

Radu GYR